

Kultur- og kirkedepartementet
Pb. 8030 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 9. mai 2005
Vår referanse: 03-344

Høringsuttalelse vdr. forskrift om medieregioner

Norsk Journalistlag (NJ) har følgende synspunkter på departementets utkast til forskrifter om medieregioner.

Utgangspunkt

Lovens hensikt er å sikre et mangfoldig avistilbud innenfor regionene. Folk skal kunne søke informasjon fra flere aviser når de skal orientere seg om hva som skjer regionalt og lokalt i samfunnet de er en del av.

Grensene for regionene må derfor trekkes slik at de innebærer reelle grenser for regionsavisens eller mediehusets ekspansjon innenfor det som er et naturlig nedslagsfelt for regionavisen eller i det regionale nyhetsbildet.

Samtidig må regionen være stor nok til å sikre et økonomisk grunnlag som er såpass romslig at det er attraktivt å eie region- og lokalaviser.

I denne sammenheng vil vi minne om at regionavisene i svært mange tilfeller også eier lokalavisene i sitt nedslagsfelt. I forhold til målsettingen om meningsmangfold betyr dette at regionavisen ikke nødvendigvis er den alternative kilden til informasjon som den rent teoretisk kan og bør være.

Tvert i mot finnes det eksempler på at regionavisene velger å legge ned lokalkontorer og samordne den redaksjonelle dekkningen i region- og lokalavisen. Ett eksempel på dette er Drammens Tidendes nedleggelse av lokalkontoret på Kongsberg. Det er en reell fare for at lignende grep foretas andre steder hvor det ikke finnes konkurrerende aviser og eiere.

Vi vil også minne om at det ikke ble innført regulering av multimedieeierskap på regionalt nivå. Dette betyr at de regionale mediehusene også i framtiden vil kunne kontrollere lokal-radio, -TV og nettutgaven, i tillegg til avisen.

Forretningsideen til mediehusene er ofte å skreddersy det samme redaksjonelle innholdet til bruk i flere mediekkanaler. Dette sikrer mediehuset flere ben å stå på. Men det undergraver målsettingen om å sikre publikum et meningsmangfold gjennom de nye kanalene.

De regionale mediehusene har gjennomgående levert gode resultater de senere årene. Dette skyldes dels høykonjunkturen bransjen er inne i. Men også at de regionale mediehusene har utviklet seg i retning av regionale monopoler både når det gjelder lesermarkedet og annonsemarkedet.

Det er i denne situasjonen vanskelig å se sterke økonomiske argumenter for at ytterligere eierkonsentrasjon må tillates for å sikre virksomheten.

Forslaget til regioninndeling

NJ stiller seg bak departementets utgangspunkt for regioninndelingen:

”Departementet meiner at inndelinga i regionar må baserast på mediebruken. Etter departementet sitt syn følgjer dette av lovføremålet. Lova skal hindre uheldig eigarkonsentrasjon innanfor grupper av medium som for publikum er eigna til å fylle same eller tilsvarande funksjon. Regionane må difor dekkje område som utgjer ei naturleg eining med omsyn til mediebruk.” Inst.O. nr 13 (2004-2005) s.9.

Med dette utgangspunktet har NJ to hovedinnvendinger mot den foreslåtte regioninndelingen. Begge har utgangspunkt i at de romslige regionene åpner for uønsket eierkonsentrasjon regionalt:

1) Regionen Nord-Norge favner langt videre enn hva som er ”ei naturleg eining med omsyn til mediebruk”. Nedslagsfeltene til Nordlys, Avisa Nordland og Finnmark Dagblad er langt mer naturlige enheter. Utkastet åpner også for uønskede oppkjøp som at A-pressen kan kjøpe Tromsø. Regionen Stor-Oslo bør utvides og innbefatte flere kommuner som naturlig tilhører mediemarkedet Stor-Oslo og Østviken.

2) Generelt er regionene foreslått så omfangsrike at regionavisene kan fortsette oppkjøpene av lokalavisene i sin region, og skape de monopolliknende tilstandene som er beskrevet ovenfor.

Ofte dreier dette seg om frittstående aviser med en sterk posisjon i sitt lokalmiljø, som er et alternativ til regionavisen. Opplaget er ofte så lite at et oppkjøp ikke vil utfordre grensene som følger av den foreslåtte regioninndelingen.

NJ vil derfor be om at det foretas en gjennomgang av det faktiske eiermangfoldet i avisene som faller innenfor de ulike regionavisenes geografiske nedslagsfelt for regionene fastsettes.

Med vennlig hilsen
Norsk Journalistlag

Elin Floberghagen
Nestleder

Trond Idås
Faglig sekretær